

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2017. gada 23. oktobrī

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Sanita Osipova, tiesneši Gunārs Kusiņš un Aldis Laviņš,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 155/2017), kuru iesniedzis [...] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – Kodekss) 289.²⁰ panta septīto daļu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. pantam un 92. panta pirmajam teikumam, kā arī attiecībā uz Pieteikuma iesniedzēju par spēkā neesošu no pieņemšanas brīža.

2. Apstrīdētā norma nosaka: „Ja tiesneši vienbalsīgi atzīst, ka nepastāv neviens no šā kodeksa 289.¹⁷ panta trešajā daļā minētajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, tiesneši pieņem lēmumu par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību. Lēmumu sastāda rezolūcijas veidā, norādot tiesnešus, kuri pieņēma lēmumu. Lēmums nav pārsūdzams. Par pieņemto lēmumu paziņo apelācijas sūdzības iesniedzējam.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs ar pirmās instances tiesas spriedumu ir atzīts par vainīgu Kodeksa 149.¹⁵ panta ceturtajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un sodīts. Minēto spriedumu Pieteikuma iesniedzējs pārsūdzējis apelācijas kārtībā. Pamatojoties uz apstrīdēto normu, trīs apelācijas instances tiesas tiesneši pieņēmuši lēmumu par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību. Tādējādi apstrīdētā norma Pieteikuma iesniedzējam ir piemērota, un pieteikumā ir norādīts uz viņam Satversmē noteikto pamattiesību iespējamo aizskārumu.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajai daļai persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi gadījumā, ja viņa ir izmantojusi

visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, vai arī ja personai šādu iespēju nav.

Pieteikuma iesniedzējs norāda, ka savu pamattiesību aizsardzībai ir lūdzis prokuratūrai iesniegt prokurora protestu, kā arī vērsies ar lūgumu pie tieslietu ministra par disciplinārlietas ierosināšanu pret tiesnesi, kas pieņēmis spriedumu viņa administratīvā pārkāpuma lietā. Satversmes tiesas kolēģija norāda, ka prokurora protesta iesniegšana vai disciplinārlietas ierosināšana pret tiesnesi nav uzskatāma par vispārējo tiesību aizsardzības līdzekli Satversmes tiesas likuma izpratnē. No pieteikuma secināms, ka Pieteikuma iesniedzējam nav iespēju aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, jo lēmums par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību administratīvā pārkāpuma lietā nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtais daļas otrais teikums nosaka: „Ja nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža.”

Konkrētajā gadījumā termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai ir skaitāms no Rīgas apgabaltiesas tiesnešu (datums) lēmuma par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību administratīvā pārkāpuma lietā [...] pieņemšanas dienas. Pieteikums Satversmes tiesā saņemts (*datums*). Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā un ceturtais daļas otrajā teikumā noteiktajām prasībām.

7. Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts noteic, ka pieteikumā jānorāda juridiskais pamatojums. Juridiskais pamatojums nozīmē juridisko argumentāciju, kurā pamatota apstrīdētās normas neatbilstība katrai pieteikumā norādītajai augstāka juridiska spēka tiesību normai. Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

8. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētā norma neatbilst Satversmes 91. pantā nostiprinātajam vienlīdzības principam. Sākotnējo lēmumu administratīvā

pārkāpuma lietā par Kodeksa 149.¹⁵ pantā paredzētajiem pārkāpumiem pieņemot pilsētas (rajona) tiesa un to varot pārsūdzēt apelācijas kārtībā. Savukārt lēmumu par citās Kodeksa normās paredzētajiem pārkāpumiem vispirms pieņemot institūcijas vai amatpersonas, tos varot apstrīdēt augstākā iestādē un tad pārsūdzēt tiesā. Tādējādi pret personām, kuras sauktas pie administratīvās atbildības par Kodeksa 149.¹⁵ pantā paredzētajiem pārkāpumiem, un personām, kuras sauktas pie administratīvās atbildības par citās Kodeksa normās paredzētajiem pārkāpumiem, apstrīdētā norma paredzot atšķirīgu attieksmi.

Satversmes tiesa ir vairākkārt atzinusi, ka, vērtējot apstrīdētās normas atbilstību vienlīdzības principam, jānoskaidro: 1) vai un kuras personas (personu grupas) atrodas vienādos un pēc noteiktiem kritērijiem salīdzināmos apstākļos; 2) vai apstrīdētā norma paredz vienādu vai atšķirīgu attieksmi pret šīm personām; 3) vai šādi attieksmei ir objektīvs un saprātīgs pamats, proti, vai tai ir leģitīms mērķis un vai ir ievērots samērīguma princips (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2011. gada 10. jūnija sprieduma lietā Nr. 2010-69-01 10. punktu*). Savukārt, lai noteiktu, vai un kuras personas atrodas vienādos un pēc noteiktiem kritērijiem salīdzināmos apstākļos, nepieciešams atrast šīs grupas vienojošo pazīmi (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2015. gada 5. februāra sprieduma lietā Nr. 2014-03-01 18. punktu*).

Pieteikumā ir citētas Satversmes tiesas nolēmumu atziņas par vienlīdzības principu, kā arī pausts Pieteikuma iesniedzēja viedoklis par apstrīdēto normu. Tomēr Pieteikuma iesniedzējs nav sniedzis juridisko pamatojumu tam, ka viņa norādītās personu grupas atrodas vienādos un pēc noteiktiem kritērijiem salīdzināmos apstākļos. Turklāt pieteikumā nav juridiski pamatots tas, ka iespējamā ar apstrīdēto normu radītā atšķirīgā attieksme neatbilst samērīguma principam.

Līdz ar to pieteikums šajā prasījuma daļā neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktā noteiktajām prasībām.

9. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētā norma liedz viņam tiesības uz tiesas nolēmuma pārsūdzību apelācijas instancē, kā arī uz motivēta nolēmuma saņemšanu. Tādēļ apstrīdētā norma neatbilstot Satversmes 92. panta pirmajam teikumam.

Lai izvērtētu, vai apstrīdētajā normā ietvertais ierobežojums atbilst Satversmes 92. pantam, Satversmes tiesa noskaidro, vai attiecīgais pamattiesību ierobežojums ir noteikts ar likumu, vai šim ierobežojumam ir leģitīms mērķis un vai ierobežojums ir samērīgs ar leģitīmo mērķi (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2010. gada 17. maija sprieduma lietā Nr. 2009-93-01 12. punktu*). Turklāt tiesa ir atzinusi, ka nedz Satversmes 92. pants, nedz Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija (turpmāk – Konvencija) neietver obligātu prasību nodrošināt iespēju izskatīt ikvienu administratīvā pārkāpuma lietu augstākas instances tiesā, un jēdziens „taisnīga tiesa” negarantē tiesības ikvienu šādu lietu pārsūdzēt apelācijas instancē (*sk. piemēram, Satversmes tiesas 2002. gada 20. jūnija sprieduma lietā Nr. 2001-17-0106 secinājumu daļas 5. punktu*). Tiesības uz piecu apelācijas instances tiesai neietver prasību ikvienu lietu izskatīt pēc būtības un sagatavot pilnu tiesas spriedumu (*sk. Satversmes tiesas 2013. gada 21. oktobra sprieduma lietā Nr. 2013-02-01 11. punktu*). Savukārt Eiropas Cilvēktiesību tiesa (turpmāk – ECT) ir norādījusi, ka Konvencijas 6. panta pirmajā daļā nostiprinātās tiesības uz taisnīgu tiesu uzliek tiesām pienākumu pamatot savus nolēmumus, tomēr pamatojuma apjoms ir atkarīgs no konkrētā nolēmuma veida [*sk., piemēram, ECT 2006. gada 21. marta sprieduma lietā „Salév. France”, pieteikuma Nr.39765/04, 17. punktu un ECT Lielās palātas 2009. gada 20. marta sprieduma lietā „Gorou v. Greece(No.2)”, pieteikuma Nr. 12686/03 37.–42. punktu*].

Pieteikumā ir pausts Pieteikuma iesniedzēja viedoklis par Satversmes 92. panta pirmā teikuma saturu, citētas atsevišķas Konvencijas normas, kā arī Satversmes tiesas un ECT nolēmumu atziņas. Tomēr pieteikumā nav sniegts juridiskais pamatojums tam, vai personai Satversmes 92. panta pirmajā teikumā noteiktās tiesības prasa apelācijas tiesvedības ierosināšanu pat gadījumos, kad tam nav Kodeksa 289.¹⁷ panta trešajā daļā noteiktā pamata. Pieteikuma iesniedzējs nav arī juridiski pamatojis to, ka apstrīdētajā normā ietvertais tiesību ierobežojums neatbilstu samērīguma principam. Turklāt pieteikumā nav ietverts juridiskais pamatojums tam, kādēļ apstrīdētā norma neatbilst tiesībām uz motivētu tiesas nolēmumu.

Līdz ar to pieteikuma juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam ir uzskatāms par acīmredzami nepietiekamu prasījuma apmierināšanai.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu un sesto daļu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc pieteikuma (pieteikums Nr. 155/2017), kuru iesniedzis [..].

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 2. kolēģijas priekšsēdētāja

S. Osipova